

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΓΙΑ ΤΑ 10 ΧΡΟΝΙΑ ΤΟΥ ΜΙΚ

Ηράκλειο 22/5/2026

Μια ιδιαίτερα επιτυχημένη εκδήλωση πραγματοποιήθηκε στις **18 Μαΐου 2026** στην Δημοτική αίθουσα «Ανδρόγεω» από το Μουσείο Ιατρικής με θέμα «**Τα σπλάγχνα μου κι η θάλασσα ποτέ δεν ησυχάζουν**». Η εκδήλωση αποτελεί την αφετηρία των δράσεων εορτασμού των 10 χρόνων θεσμοθέτησης και λειτουργίας του Μουσείου Ιατρικής στην Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου Κρήτης.

Ο Διευθυντής του Μουσείου, Καθηγητής **Γ. Τσιαούσης**, κήρυξε την έναρξη της εκδήλωσης απευθύνοντας ευχαριστίες στους διαχρονικούς συνεργάτες, υποστηρικτές, και εθελοντές, με ιδιαίτερη μνεία στους υγειονομικούς Μ. Δετοράκη και Ι. Τσαμπαράκη υπό την αιγίδα του Μορφωτικού Συλλόγου Επιστημών Υγείας του Πανεπιστημίου Κρήτης που στήριξαν την υπόθεση του Μουσείου από τα πρώτα του βήματα.

Η Αντιπεριφερειάρχης **Γεωργία Μηλάκη** εξήρε το έργο του Μουσείου με αφορμή τα 10 χρόνια λειτουργίας του, υπογραμμίζοντας ότι ξεκίνησε ως μια μακροχρόνια συλλογική πρωτοβουλία ακαδημαϊκών και υγειονομικών της τοπικής κοινωνίας. Αναφερόμενη στο ντοκιμαντέρ του Σ. Ψυλλάκη, το χαρακτήρισε ως μια ευαίσθητη κατάδυση στην ανθρώπινη ύπαρξη και τη μνήμη, η οποία αποτυπώνει ανάγλυφα την ιστορική μετάβαση της ψυχιατρικής από το στίγμα και την απομόνωση στην αποδοχή και τη φροντίδα.

Η Κοσμήτορας της Ιατρικής Σχολής, **Ελένη Παπαδάκη**, αναφέρθηκε στο ορόσημο της δεκαετούς πορείας του Μουσείου Ιατρικής, επισημαίνοντας τον ρόλο του ως αναπόσπαστο κομμάτι της Σχολής και ως κόμβο διασύνδεσης της επιστήμης με την εκπαίδευση και την κοινωνία. Το έργο του αποδεικνύει ότι ένας τέτοιος φορέας είναι κάτι πολύ περισσότερο από ένας απλός χώρος μνήμης, καθώς αποτελεί ζωντανό πεδίο δημόσιου διαλόγου, ευαισθησίας και κοινωνικής ευθύνης.

Στην εισήγηση του στο πλαίσιο της στρογγυλής τράπεζας που ακολούθησε, ο Διευθυντής του Μουσείου Ιατρικής Κρήτης, Καθηγητής **Γιάννης Τσιαούσης**, τόνισε ότι η συμπλήρωση 10 χρόνων από την ίδρυση και θεσμοθέτηση του Μουσείου αποτελεί ορόσημο. Οι δράσεις του όλα αυτά τα χρόνια περιλαμβάνουν σημαντικό εκπαιδευτικό έργο για τους φοιτητές Ιατρικής με μαθήματα διεπιστημονικού προσανατολισμού (Ιατρικής και Ανθρωπιστικές Επιστήμες, Αφηγηματική Ιατρική) και διασύνδεση με τη Β΄ βαθμια Εκπαίδευση μέσω εκπαιδευτικών προγραμμάτων, ψηφιοποίηση των συλλογών, ενίσχυση του αρχειακού υλικού και συνεργασίες που ενισχύουν τους δεσμούς της ακαδημαϊκής κοινότητας με την κοινωνία. Χαρακτήρισε την εκδήλωση ως μια υβριδική συνάντηση των τόπων ίασης με το στίγμα της ψυχικής νόσου και εξήρε το έργο του Σταύρου Ψυλλάκη.

Στην εισήγησή του για την ιστορία της ψυχιατρικής μεταρρύθμισης στην Ελλάδα, ο Καθηγητής Ψυχολογίας **Μανώλης Τζανάκης** επεσήμανε ότι το ψυχιατρικό άσυλο θεσμοθετήθηκε αρχικά τον 19ο αιώνα (νόμος του 1862) ως ένα μέσο ορθολογικού εκσυγχρονισμού, οδηγώντας στην ίδρυση νοσηλευτικών δομών, όπως το Θεραπευτήριο Λέρου και Χανίων. Παρά τον αρχικό του στόχο, ο θεσμός δέχθηκε μεταπολεμικά έντονη κριτική, καθώς διαπιστώθηκε ότι ο μακροχρόνιος εγκλεισμός επιτείνει την ψυχοπαθολογία και υπονομεύει τα ανθρώπινα δικαιώματα. Αν και τις δεκαετίες του '50 και '60 υπήρξαν πρωτοπόροι γιατροί με καινοτόμες προσεγγίσεις, η ουσιαστική ψυχιατρική μεταρρύθμιση και αποϊδρυματοποίηση στην Ελλάδα πυροδοτήθηκε από το διεθνές σκάνδαλο της Λέρου και την παρέμβαση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η ιστορική πορεία του Θεραπευτηρίου Ψυχικών παθήσεων Χανίων, κατέληξε ο κ. Τζανάκης, έχει αναδείξει αρκετά ζητήματα που παραμένουν ως σήμερα άλυτα και οφείλουν να λαμβάνονται υπόψη σε κάθε σύγχρονο σχεδιασμό των υπηρεσιών ψυχικής υγείας.

Στην εισήγηση του ακολούθως ο ψυχίατρος **Γιώργος Κοκκινάκος**, κατέθεσε τη μακρόχρονη εργασιακή του εμπειρία στο Ψυχιατρείο Χανίων, υπογραμμίζοντας ότι η ιστορική διαδρομή του ιδρύματος —που για δεκαετίες λειτούργησε ως «αποθήκη ψυχών» παράγοντας καταστολή και ιδρυματισμό— αναδεικνύει ένα ανεξόφλητο χρέος της κοινωνίας απέναντι στους ψυχικά πάσχοντες. Παράλληλα, επεσήμανε την ανάγκη για τη διάσωση της μνήμης του χώρου μετά το κλείσιμό του το 2004 και τόνισε ότι η πραγματική ψυχιατρική μεταρρύθμιση απαιτεί: τη ριζική αλλαγή επιστημονικού παραδείγματος με επίκεντρο τη συνοδοιπορία με τον πάσχοντα, την εφαρμογή της «πολιτικής της ευθύνης» μέσω της ουσιαστικής τομεοποίησης των Κέντρων Ψυχικής Υγείας και την ολική υπέρβαση του ασύλου καθώς και την οργάνωση ενός σφαιρικού δικτύου κοινοτικών υπηρεσιών χωρίς αποκλεισμούς.

Ο σκηνοθέτης **Σταύρος Ψυλλάκης** αναφέρθηκε στην αρχική του πρόθεση να καταγράψει την αποασυλοποίηση με επίκεντρο το Ψυχιατρείο Χανίων. Η οπτική της ταινίας μετατοπίστηκε ριζικά, όπως επισημαίνει, όταν παρέδωσε την κάμερα στους ίδιους τους νοσηλευόμενους. Η κίνηση αυτή μετέτρεψε την ταινία σε συλλογική δημιουργία, αλλάζοντας την ψυχική ασθένεια από θέμα παρατήρησης σε οπτική γωνία, επιτρέποντας στον λόγο των ασθενών να ακουστεί αυτούσιος. Σε μια ιστορική διαδρομή όπου για δεκαετίες «οι γιατροί περιγράφουν, οι θεσμοί ταξινομούν και οι ασθενείς σιωπούν», η ταινία επιτελεί μια βαθιά πολιτική πράξη μέσα από την ίδια της την πρακτική, αναδεικνύοντας τον Ηρακλειώτη ποιητή Κοκκινίδη σε έναν αυθεντικό στοχαστή και συνδημιουργό του έργου. Αποτιμώντας το δημιούργημά του δεκαετίες μετά με την έκπληξη ενός απλού θεατή, ο σκηνοθέτης έκλεισε την ομιλία του με τα συγκινητικά λόγια του ίδιου του Κοκκινίδη: «*Θεέ μου ομορφιά, Θεέ μου ζωή...*».

Για το ιατροκεντρικό καλλιτεχνικό του έργο, ο σκηνοθέτης τιμήθηκε στη συνέχεια από το Μουσείο Ιατρικής με αναμνηστική πλακέτα.

Η εκδήλωση ολοκληρώθηκε με την προβολή της εμβληματικής ταινίας του Σ. Ψυλλάκη «**Ο άνθρωπος που ενόχλησε το σύμπαν**». Παράλληλα, παρουσιάστηκε η έκθεση φωτογραφίας της κοινωνιολόγου Μαρίας Κότσαλη «**Υπάρχουν χρυσόψαρα εδώ;**» και η οπτικοακουστική σύνθεση των Μ. Κότσαλη και Κ. Χειλαδάκη «**Λίγο πριν ξημερώσει**», αποτυπώνοντας με μια ποιητική καλλιτεχνική ματιά τα ερείπια του Θεραπευτηρίου Χανίων.

Στην εκδήλωση παρέστησαν εκπρόσωποι φορέων, μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας, υγειονομικοί και φίλοι του Μουσείου Ιατρικής και του Μορφωτικού Συλλόγου Επιστημών Υγείας του Π.Κ.